

[Ministeren for særlige Anliggender.]

er paa sit afsluttende Stadium, og hvori der baade fra Ministeriets Side og paa Ministeriets Foranledning fra Politiets Side foretages Undersøgelser. Jeg kan ikke udtale mig om Resultatet af Sagen, men paa det foreliggende Grundlag, saaledes som den hidtil har foreligget, har der ikke været tilstrækkelig Anledning til en Rehabilitering.

Dette bringer mig til det sidste Spørgsmaal, som det ærede Medlem Hr. Rytter rejste, et Omraade, hvor der er Anledning til en saglig Diskussion. Det er Spørgsmaalet om Bevisbyrden i disse Sager. Det ærede Medlem gjorde gældende, at man i Virkeligheden her vendte Bevisbyrden om, saa at de Paarørende til de likviderede maatte bevise, at den paagældende var uskyldig. Det er ikke rigtigt, det er for firkantet at stille Spørgsmaalet op saaledes. Det er ikke saaledes, at Bevisbyrden ligger paa den ene eller den anden Side. Det, det drejer sig om, er at søge frem til en virkelig Oplysning om Kendsgerningerne. Men da det drejer sig om Handlinger og et meget stort Antal Handlinger, hvorom det gælder, at det, som jeg sagde i Formiddags, er overordentlig tilfældigt, om de er mere eller mindre fyldigt oplyst, om der overhovedet kan skaffes Oplysning om dem, mener jeg, at det vil være rigtigt — og jeg kan sige, at det er sket efter en meget moden Overvejelse, efter Drøftelser mellem Justitsministeriet og Ministeriet for særlige Anliggender —, at man kun kan naa frem til, hvilket jo allerede var nævnt i den ikke trykte Betænkning fra Landstingsudvalget om Forræderiloven i Fjor, at der maa foreligge en begrundet Henvendelse fra de Paarørende, for at Spørgsmaalet om Rehabilitering kan tages op. Og der kan man naturligvis sige, at der er et Slags Bevisbyrdespørgsmaal i Sagen, idet der maa sandsynliggøres noget, som kan foranledige, at man tager Spørgsmaalet op, da en almindelig Undersøgelse af disse Sager antagelig overhovedet aldrig vilde kunne gennemføres; thi inden man naaede til Vejs Ende, vilde hele Bevismaterialet fortone sig saa langt tilbage i Fortiden, at ingen vilde kunne huske noget. Det, man derfor maa gøre, er at tage de Sager op, hvor der fra den ene eller den anden Side, enten fra de Paarørende eller maaske, som det er sket i adskillige Tilfælde, fra de Modstandsgruppers Side, som har haft noget med det at gøre, rejstes Spørgsmaal om, hvorvidt det forholder sig rigtigt med den paagældende Likvidering. Der maa for Ministeriet foreligge noget at tage

fat paa, men naar det foreligger, er der ikke Tale om en Omlægning af Bevisbyrden. Derefter sker Undersøgelsen fuldt ud som en almindelig Undersøgelse i en offentlig Sag; man naar til Bunds i Kendsgerningerne, søger frem til de Mennesker, der har noget Kendskab til, hvad der er foregaaet, og naar derved frem til en virkelig Bedømmelse af Sagen. Jeg tror, at dette er ganske i Overensstemmelse med, hvad jeg oplyste i dette høje Ting i Formiddags, og jeg vil derfor afslutte med at tilbagevise de Udtalelser, det ærede Medlem Hr. Rytter fremsatte om, at de Oplysninger, jeg da gav Tinget, ikke var i Overensstemmelse med den virkelige Praksis, der fulgtes ved Behandlingen af disse Sager.

Det ærede Medlem Hr. Lannung foreslog, at man kunde faa Lejlighed til at beskæftige sig nærmere med disse Spørgsmaal i et Udvalg. Det skal jeg naturligvis ikke have det fjerneste imod. Jeg vil endnu en Gang gentage, at det er ganske uberettiget, hvis enkelte ærede Medlemmer mener, at Ministeriet, det være sig Ministeriet for særlige Anliggender eller Justitsministeriet, ønsker at holde noget skjult i disse Sager. Det har der overhovedet ikke været Tale om. Men jeg vil gerne fremhæve en Ting, som maaske vil kunne gøre det klarere for det ærede Medlem, nemlig at det drejer sig om to Spørgsmaal. Det drejer sig dels om Oprensning i almindelig Forstand, Rehabilitering, dels om Oplysning. Jeg forstod, at det, det ærede Medlem vilde beklage sig over, var, at der ikke gives tilstrækkelige Oplysninger fra Ministeriets Side, og jeg vil da gerne sige, at i de Sager, hvor der foreligger Oplysninger, og hvor Behandlingen er afsluttet og det derfor kan være forsvarligt at give disse Oplysninger, vil der ikke være det fjerneste til Hinder for, at der gives Oplysning om, hvad der foreligger klarlagt. Men det er noget vanskeligt at give Oplysning i Sager, som man intet kender til. Det ærede Medlem Hr. Rytter nævnte, at der var 7 eller 9 Personer, som efter hans Viden havde været dødsdømt af Frihedsbevægelsens Organer, men hvor Dommen ikke var blevet eksekveret, og jeg maatte forstaa det saaledes, at det ærede Medlem ønskede Oplysning herom. Men jeg vil dertil sige, at i Ministeriet for særlige Anliggender, og saa vidt jeg ved ogsaa i Justitsministeriet, kender man intet som helst til disse Sager — de foreligger ikke. Og desuden vil det vel næppe have saa forfærdelig stor Interesse for en Mand at vide, at han har været dødsdømt under Krigen; naar der ikke siden er sket ham noget, naar